

COMPENSATIECOMMISSIE

Zaaknummer Compensatiecommissie 2013CC441
Zaaknummer Klachtencommissie 202T821

datum uitspraak 11/06/2014

De Compensatiecommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (hierna ook te noemen: de Compensatiecommissie) geeft op grond van de Compensatieregeling R.-K. Kerk Nederland, Compensatie na seksueel misbruik van minderjarigen (hierna ook te noemen: de Compensatieregeling), het volgende advies naar aanleiding van de aanvraag tot compensatie door:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: verzoeker,
bijgestaan door: mr. Y. Bergsma, advocaat te Sneek,

te voldoen door:

de Congregatie Minderbroeders Franciscanen,
gevestigd te [plaats],
hierna te noemen: verweerder.

1. Verloop van de procedure

1.1 Het aanvraagformulier voor het verkrijgen van compensatie wegens vastgesteld seksueel misbruik van een minderjarige door een persoon verbonden aan een R.-K. instelling in Nederland is ontvangen op 9 december 2013, tezamen met het advies van de Klachtencommissie d.d. 6 november 2013 met zaaknummer 2012T821, waarin het seksueel misbruik gegrond is verklaard en de brief d.d. 9 november 2013, waarin verweerder te kennen geeft de gegrondverklaring over te nemen. Het door verweerder ingevulde antwoordformulier is door de griffie ontvangen.

1.2 Bij brief van 20 januari 2014 heeft de voorzitter van de Compensatiecommissie op de voet van artikel 19 van de Compensatieregeling nadere vragen gesteld aan verzoeker aangaande de geleden vermogensschade. Namens verzoeker is de schade van verzoeker schriftelijk onderbouwd bij brief van 7 april 2014. Verweerder heeft bij brief van 2 mei 2014 medegedeeld af te zien van een nadere reactie op deze schadeonderbouwing.

1.3 Door het indienen van het aanvraagformulier heeft verzoeker aangegeven akkoord te gaan met de Compensatieregeling. Ook verweerder heeft zich aan de Compensatieregeling onderworpen. Beide partijen hebben afschriften gekregen van alle genoemde stukken die deel uitmaken van het dossier waarover de Compensatiecommissie beschikt.

2. De vaststaande feiten

Voor de beoordeling van de aanvraag tot compensatie gaat de Compensatiecommissie uit van de feiten en omstandigheden, zoals deze door de Klachtencommissie in haar advies zijn vastgesteld en gegrond zijn bevonden. Kort weergegeven en nader beschreven in het advies van de Klachtencommissie gaat het in deze zaak om het navolgende uitzonderlijk seksueel misbruik.

Verzoeker is seksueel misbruikt door [naam] (hierna: [naam]). Via het hoofd van de [instelling] is verzoeker vanuit een zeer onveilige thuissituatie bij zijn biologische moeder overgeplaatst naar de broer van het hoofd van de [instelling], te weten naar de broer van het hoofd [instelling], zijnde [naam]. Op elfjarige leeftijd kwam verzoeker in de pastorie bij [naam], die pastoor was in [plaats], wonen. Hij verkeerde toen vanwege traumatische ervaringen uit het gezin van herkomst in een slechte psychische conditie. Verzoeker bevond zich in een kwetsbare en aandachtbehoeftige situatie. [naam] moet wetenschap hebben gehad van de achtergrond van verzoeker alsmede van zijn kwetsbaarheid; dat was immers de reden voor overplaatsing vanuit het gezin van herkomst naar [naam].

Toen verzoeker kwam wonen in de pastorie, heeft [naam] hem warm ontvangen en veel aandacht gegeven. Verzoeker ervoer een vaderfiguur in de persoon van [naam] en hij kreeg het gevoel gerespecteerd te worden om wie hij was. Gaandeweg werden warmte en zorg en het vervullen van een ‘vaderrol’, vermengd met seksueel misbruik. Wat begon met stoeien waarbij in het kruis werd gegrepen, onttaarde in een paar weken tijd tot ernstig en vergaand seksueel misbruik. Verzoeker werd ontvangen op de slaapkamer van [naam] en kreeg seksuele voorlichting. In dat kader heeft [naam] verzoeker verteld dat alle mensen biseksueel zijn. Ook werd verzoeker tijdens deze gesprekken betast. Het seksueel misbruik ging steeds verder en leidde op den duur tot orale seksuele bevrediging over en weer. [naam] heeft verzoeker ook verkracht door hem anaal te penetreren. De opbouw van deze seksuele handelingen vond in enkele weken plaats.

Later heeft verzoeker gaten in het plafond van zijn slaapkamer ontdekt, alsmede een babyfoon. Ook ontdekte hij een kijkgat in de badkamer. Verzoeker werd hiermee bespied en afgeluisterd. Toen verzoeker [naam] hiermee confronteerde, reageerde deze door te zeggen dat als verzoeker het ooit aan iemand zou vertellen, dat hij ([naam]) dan alles zou ontkennen en dat het dan verzoekers woord was tegen het zijnde. Voor verzoeker werd toen de enige plek aan hem ontnomen waar hij echt veilig was.

Samengevat is vast komen te staan dat verzoeker in de periode 1977-1982 heeft betast aan zijn intieme delen en dat sprake is geweest van orale bevrediging over en weer. Ook is verzoeker in die periode meerder malen per week verkracht door [naam] (anale penetratie).

[naam] heeft ernstig misbruikt gemaakt van zijn positie als geestelijke alsmede van de grote kwetsbaarheid van verzoeker, waar [naam] bovendien kennis van moet hebben gehad. [naam] heeft bovendien liefde en het in een bepaalde zin vervullen van een ‘vaderrol’ waar verzoeker behoefte aan had, vermengd met seksueel misbruik. Dit heeft ertoe geleid dat verzoeker in zijn kwetsbaarheid en afhankelijkheid het seksueel misbruik destijds als een noodzakelijk kwaad heeft ondergaan in ruil voor liefde en aandacht.

Toen verzoeker tussen zijn zestiende en achttiende een tijd bij een boer in [plaats] woonde, ging het seksueel misbruik gewoon door. Toen verzoeker een relatie kreeg met een jonger (minderjarig) vriendinnetje, chanteerde [naam] verzoeker daarmee. Pas toen deze relatie serieuzer werd, stopte het seksueel misbruik.

Verzoeker was bij aanvang van het seksueel misbruik circa twaalf jaar oud.

3. Het bewijs en categorie-indeling

3.1 bewijs

Het bewijs van seksueel misbruik, van de aard daarvan en van de relevante bijkomende omstandigheden is door verzoeker geleverd door overlegging van het schriftelijke advies van de Klachtencommissie d.d. 6 november 2013, gegeven naar aanleiding van de klacht van verzoeker tegen [naam] met zaaknummer 2012T821, waarin de klacht gegrond is verklaard, voorzien van de schriftelijke beslissing van de kerkelijke gezagsdragers van de aangeklaagde tot overname van het advies.

3.2 categorie-indeling

Gelet op het jegens verzoeker gepleegde seksueel misbruik, zoals vermeld onder 2 en het geleverde bewijs daarvan zoals vermeld onder 3.1, oordeelt de Compensatiecommissie dat sprake is van 'uitzonderlijk seksueel misbruik', als bedoeld in de eerste zinsnede van artikel 5 sub 5 van de Compensatieregeling. De Compensatiecommissie komt tot dit oordeel gelet op de volgende en verzwarende omstandigheden:

- Het misbruik ving aan op de jonge leeftijd van twaalf jaar.
- Het misbruik heeft zeer lang voortgeduurd, te weten in de periode van 1977-1982.
- Het misbruik bestond uit betasting van intieme delen, gedwongen oraal seksuele handelingen over en weer en anale verkrachtingen van verzoeker.
- Het misbruik heeft zeer regelmatig, te weten meerdere malen per week, plaatsgevonden.
- Het misbruik vond plaats in de parochie waar verzoeker op dat moment woonde en dat op dat moment 'thuis' was voor verzoeker; daardoor is zijn gevoel van veiligheid ernstig geschaad.
- Het misbruik ging gepaard met een vertroebelende, verwarring scheppende vorm van liefde jegens verzoeker.
- Het misbruik vond plaats in een context waarin verzoeker nagenoeg geheel geïsoleerd was en geen kant op kon. Hij was geheel afhankelijk van [naam], te meer nu er geen enkele toezichthoudende instelling was.
- Het misbruik heeft onmiskenbaar een rol gespeeld in de latere psychische/psychiatrische problematiek van verzoeker.
- Het misbruik heeft plaatsgevonden in een situatie waarbij [naam] wetenschap moet (kunnen) hebben gehad van de afhankelijkheid en verhoogde kwetsbaarheid van verzoeker wegens diens voorgeschiedenis.

Ten overvloede merkt de Compensatiecommissie op dat hoewel hier sprake kan zijn van seksueel misbruik dat in meerdere categorieën zou kunnen vallen, voor de te adviseren uitkering volgens de toelichting op de Compensatieregeling alleen de hoogste categorie geldt (zie Toelichting op de Compensatieregeling, paragraaf De categorieën, 4^e alinea).

4. Bedrag financiële compensatie en kosten rechtsbijstand

algemeen

4.1 De Compensatieregeling kent, zoals de toelichting bij de Compensatieregeling het omschrijft, een tegemoetkoming naar billijkheid in de schade ontstaan door seksueel misbruik. In een aantal gevallen zal de compensatie de schade dekken, in een aantal gevallen zal dat niet zo zijn. De in deze regeling omschreven compensatie heeft het karakter van smartengeld ter erkenning van het jegens verzoeker gepleegde seksueel misbruik en ter genoegdoening van het geschokte rechtsgevoel. Het is bedoeld om een materiële vergoeding te bieden ter verzachting van het gedurende vele jaren ondergane psychisch leed, de pijn, het verdriet en de gederfde levensvreugde. Tevens is de vergoeding, zoals de toelichting op de regeling vermeldt, bestemd voor vergoeding van sommige uitgaven die gedaan zijn ten gevolge van het misbruik, afgezien van de vergoeding voor vermogensschade, als bedoeld in artikel 5 onder 5 van de Compensatieregeling.

standpunt verzoeker

4.2 In reactie op de brief van de voorzitter van de Compensatiecommissie waarin krachtens artikel 19 van de Compensatieregeling verzoeker in de gelegenheid is gesteld om zijn vermogensschade veroorzaakt door het seksueel misbruik toe te lichten, heeft mr. Y. Bergsma bij brief van 7 april 2014 de gestelde vermogensschade nader toegelicht. De brief laat zich als volgt samenvatten.

Verzoeker was als kind in zijn vroege jeugd bij zijn (stief)ouders al getraumatiseerd geraakt door -kort samengevat- de fysieke en geestelijke mishandeling en door het gebrek aan liefde, aandacht en warmte die hij daar ontving. Dit heeft verzoeker in zijn ontwikkeling geschaad.

Vervolgens is verzoeker door het ernstige seksueel misbruik dat hem vervolgens jarenlang door [naam] is aangedaan verder beschadigd geraakt in alle facetten die horen bij een normale ontwikkeling van jonge tiener tot jong volwassene. Daarbij komt dat [naam] die voor verzoeker -ondanks het seksueel misbruik- ook warmte voelde, verzoeker op zestienjarige leeftijd plotseling heeft weggestuurd uit de parochie. In die periode is verzoeker noodgedwongen ook gestopt met de LTS, hetgeen zijn opleidings- en werkperspectieven nadelig heeft beïnvloed. Verzoeker heeft dit wegsturen bovendien als verraad ervaren.

Verzoeker merkt op dat er geen enkele rechtvaardigingsgrond is voor het ernstig grensoverschrijdend gedrag van [naam] en dat gebeurtenissen die hebben plaatsgevonden geheel moeten worden toegerekend aan [naam] (en in deze procedure derhalve aan verweerder). Verzoeker is van oordeel dat verweerder gehouden is de schade die verzoeker dientengevolge heeft geleden in de ruimste zin van het woord te vergoeden: verzoeker maakt dan ook aanspraak op het maximaal te adviseren bedrag aan compensatie. De geleden vermogensschade bestaat uit de volgende componenten: indien het seksueel misbruik verzoeker niet zou zijn aangedaan, had hij wel de LTS kunnen afronden en vervolgens een passende beroepsopleiding kunnen afronden en eerder een baan op zijn niveau hebben kunnen uitoefenen. Verzoeker heeft zijn LTS echter niet afgemaakt en heeft pas op latere leeftijd (in [jaartal]) zijn [opleiding] kunnen afronden. Daarbij komt dat het verzoeker vanaf 2010 niet langer lukte om de emotionele gevolgen van het seksueel misbruik beheersbaar te houden. Hij is vanaf die periode verminderd geconcentreerd en lijdt aan het trauma. Hij is in therapie gegaan bij [instelling]. Zijn bedrijf lijdt ook in steeds ernstigere mate schade door de emotionele problematiek die voor verzoeker (en zijn naasten) in alle hevigheid aan het licht is gekomen. De omzet loopt dramatisch terug met schulden tot gevolg; een faillissement dreigt. Wel heeft verzoeker werk als '[beroep]' kunnen bemachtigen.

Al met al stelt verzoeker de door hem geleden vermogensschade (bestaande uit misgelopen inkomsten) op meer dan €130.000,--.

standpunt verweerder

4.3 Verweerder heeft bij brief van 2 mei 2014 verklaard af te zien van het geven van een inhoudelijk oordeel over de door verzoeker gestelde vermogensschade en het causaal verband met het haar aangedaan seksueel misbruik. Op het antwoordformulier heeft verweerder opgemerkt dat hij verzoeker het allerbeste gunt alsmede een goede compensatie. In de brief van 9 november 2013 (de brief waarin verweerder het besluit kenbaar heeft gemaakt het advies van de Klachtencommissie over te nemen) heeft verweerder zijn bewondering en respect uitgesproken jegens verzoeker en de houding van verzoeker ‘groots’ genoemd.

overweging Compensatiecommissie

4.4 Nu naar het oordeel van de Compensatiecommissie in deze zaak sprake is van een geval van ‘uitzonderlijk seksueel misbruik’ als bedoeld in categorie 5 geldt, aldus de toelichting, niet de voorwaarde, dat het causaal verband tussen het seksueel misbruik en de substantiële vermogensschade zonder gerede twijfel aanwezig dient te zijn.

4.5 Op basis van de namens verzoeker overgelegde stukken, welke zijn ontvangen op 7 april 2014, concludeert de Compensatiecommissie dat verzoeker genoegzaam heeft aangetoond dat door hem aanzienlijke vermogensschade is geleden als gevolg van het tegen hem gepleegde seksueel misbruik.

Uit de overgelegde stukken blijkt dat verzoeker pas in [jaartal] zijn diploma als [beroep] heeft behaald. Ook blijkt uit de brief d.d. [datum] van drs. [naam] dat verzoeker in zijn leven ernstig getraumatiseerd is geweest, zowel door zijn ervaringen in zijn gezin van herkomst alsmede ook door het seksueel misbruik dat hem door [naam] is aangedaan. Dit alles is -aldus [naam]- van invloed op het draagvermogen van verzoeker. Tevens maakt [naam] melding van belemmeringen die verzoeker ervaart om zijn werk naar behoren te vervullen. Daarbij komt dat [naam] in zijn brief schrijft dat verzoeker zijn LTS niet heeft kunnen afmaken omdat hij daarmee ‘is gestopt in de tijd dat hij weg moest bij de pastoor’. [naam] bevestigt het idee van verzoeker dat hij werkzaam is onder zijn niveau: ‘Woord en taalgebruik suggereren meer opleiding dan waarover hij beschikt’. [naam] bevestigt daarnaast ook de lezing van verzoeker; verzoeker is lange tijd in staat geweest de trauma’s uit zijn jeugd weg te stoppen, maar sinds het opstarten van de klachtenprocedure is dit niet langer mogelijk.

De Compensatiecommissie merkt op dat de brief van [naam] weliswaar is opgesteld met het oog op de procedure bij de Compensatiecommissie, maar dat de passages die in de brief zijn opgenomen, passages zijn die zijn genoteerd in het kader van de intake en behandeling. Daarbij komt dat verzoeker voldoende inzichtelijk heeft gemaakt dat een sterk dalende lijn is te zien in de omzet van zijn bedrijf vanaf 2010. Ook de overig overgelegde stukken, waaronder aanmaningen en betalingsregelingen, bevestigen de lezing van verzoeker dat het hem vanaf 2010 financieel moeilijk gaat.

4.6 Al met al is voor de Compensatiecommissie voldoende vast komen te staan dat sprake is van aanzienlijke vermogensschade. De Compensatiecommissie is op basis van de Compensatieregeling echter alleen bevoegd vermogensschade in haar afweging kan betrekken die voortkomt uit het onderhavige seksueel misbruik. In de aanvraag van verzoeker wordt duidelijk dat ook de vroegere thuissituatie van verzoeker als een schadeveroorzakende factor moet worden beschouwd. Daaromtrent wordt als volgt overwogen. Het seksueel misbruik dat verzoeker is aangedaan dient als zéér uitzonderlijk te worden aangemerkt vanwege de hiervoor onder 2 en 3.2 genoemde feiten en omstandigheden. Voor de Compensatiecommissie is voldoende duidelijk dat het onderhavige seksueel misbruik dat verzoeker door [naam] bovendien opzettelijk en jarenlang stelselmatig is aangedaan in de wetenschap van verzoekers grote kwetsbaarheid, mede heeft bijgedragen aan de binnen het bedrijf van verzoeker ontstane omzetverlies.

Daar komt bij dat de Compensatiecommissie het niet behalen van de LTS door verzoeker geheel voor rekening en risico van [naam] (verweerder) laat komen: [naam] had verzoeker een

tweede kans kunnen en moeten bieden -zowel op het gebied van verzoekers persoonlijke, sociale en intellectuele ontwikkeling, waaronder zijn scholing- aangezien hij de verantwoordelijkheid en zorg voor verzoeker op zich had genomen. Dit heeft [naam] nagelaten. [naam] heeft door het seksueel misbruik en het vervolgens wegzenden van verzoeker op de kwetsbare leeftijd van 16 jaar, het behalen van de LTS belemmerd. Dit heeft ook direct gevolgen gehad voor verzoekers kansen op een vervolgopleiding en op zijn arbeidsperspectieven voor werk op niveau. De hierdoor ontstane vermogensschade (bestaande uit inkomstenderving) komt, aldus de Compensatiecommissie, geheel voor rekening en risico van verweerder.

4.7 Gelet op de bijzondere ernst van het bovengenoemde seksueel misbruik en gezien de bijkomende omstandigheden komt verzoeker uiteraard ook in aanmerking voor een aanzienlijke compensatie voor immateriële schade (smartengeld). Het bedrag aan immateriële schadevergoeding, vermeerderd met het bedrag aan vermogensschade dat toegerekend kan worden aan het onderhavige seksueel misbruik, overschrijdt de maximaal te adviseren compensatie. Om die reden kan een concrete berekening van de geleden vermogensschade in dit geval achterwege blijven. Nu de vermogensschade -bij gebreke van bewijsstukken- niet concreet berekend kan worden, zal deze worden geschat. Gelet op het voorgaande acht de Compensatiecommissie het maximum te adviseren compensatiebedrag in dit geval op zijn plaats.

4.8 Alle feiten en omstandigheden afwegend, komt de Compensatiecommissie tot het oordeel dat betaling van een bedrag van €100.000,-- voor materiële en immateriële schade geadviseerd dient te worden. Gelet op het feit dat verweerder reeds een voorschot van €25.000,-- aan verzoeker heeft betaald, resteert een aan verzoeker te betalen bedrag van €75.000,--.

4.9 Verzoeker heeft een nota ter hoogte van €9.248,19 inclusief kantoorkosten en BTW overgelegd aan de Compensatiecommissie ter zake van kosten van rechtsbijstand gemaakt in het kader van het aanvragen van de financiële compensatie. De Compensatiecommissie is van oordeel dat dit bedrag, hoewel aanzienlijk, gelet op aard en omvang van de verrichte werkzaamheden nagenoeg geheel voor vergoeding in aanmerking komt met uitzondering van een niet nader gespecificeerde post 'overig' op 8 januari 2014 van 7,50 uur, waarvan de Compensatiecommissie bij gebreke van een toelichting redelijkerwijze één uur voor vergoeding in aanmerking laat komen. Aldus komen (43 - 6,50 =) 36,50 uren à € 165,-- voor vergoeding in aanmerking, te vermeerderen met 6% kantoorkosten en 21% B.T.W, ofwel in totaal € 7.724,46.

5. Slotsom

5.1 De Compensatiecommissie heeft kennisgenomen van alle stukken in het onderhavige dossier en is op grond daarvan tot het oordeel gekomen dat de onderhavige aanvraag gelet op de bepalingen van de Compensatieregeling dient te worden ingedeeld in categorie 5 als 'uitzonderlijk seksueel misbruik' en dat de hierna te vermelden bedragen voor betaling in aanmerking dienen te komen.

5.2 Betaling van compensatie en kosten van rechtsbijstand geschiedt zonder dat van de verzoeker tot compensatie finale kwijting ter zake van schadevergoeding wegens seksueel misbruik wordt verlangd.

5.3 Deze beslissing van de Compensatiecommissie geldt als bindend advies voor verweerder en is noch voor verzoeker, noch voor verweerder vatbaar voor enige vorm van beroep bij de Compensatiecommissie.

6. Het advies

De Compensatiecommissie komt tot een indeling van de aanvraag van verzoeker in categorie 5 als uitzonderlijk misbruik en adviseert verweerder binnen zes weken te rekenen vanaf de dag na deze uitspraak:

- een bedrag van €75.000,-- te betalen aan verzoeker aangezien reeds €25.000,-- bij wijze van voorschot aan verzoeker is betaald, alsmede
- aan de advocaat van verzoeker een bedrag van €7.724,46 te betalen ter zake van kosten van rechtsbijstand.

Deze beslissing is gewezen door de Compensatiecommissie in de samenstelling mr. B. H. (voorzitter), mr. J.M. van de L. en de heer E.S. G., bijgestaan door mr. E.B. S. -van C., griffier, op 11/06/2014 en is ondertekend door de voorzitter.

voorzitter